

MANUEL VÁZQUEZ MONTALBÁN: EL CONSTRUCTOR DE SANT MAGÍ

M. Teresa Pintó

più nessuno mi porterà nel sud
(ja ningú em portarà al sud)

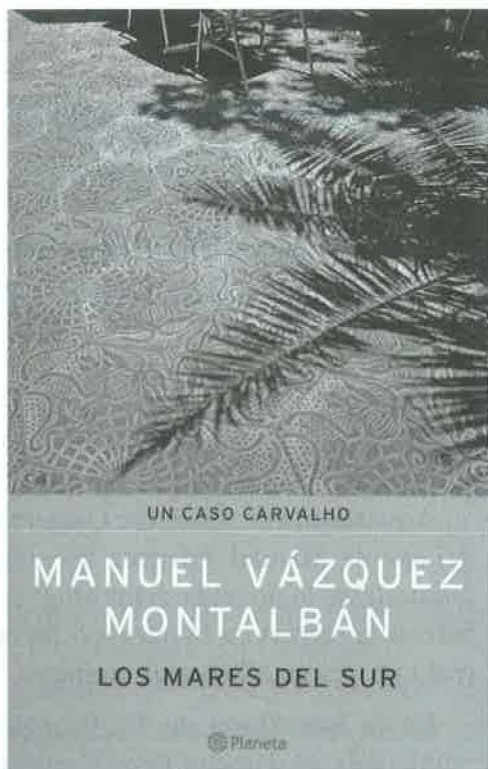
Aquesta cita de Salvatore Quasimodo no només encapçala *Los mares del sur* de Manuel Vázquez Montalbán, sinó que es converteix en el *leitmotiv* de la novel·la. Sant Magí és en canvi un paisatge urbà i humà barceloní recreat en la intriga d'un misteriós assassinat: el mar del sud real i proper on s'hi arriba en metro.

En la Barcelona de 1979, a punt de celebrar-se les eleccions municipals, el detectiu Pepe Carvalho ha d'investigar, al barri de Sant Magí, el misteriós assassinat d'un important home de negocis que apareix mort quan tothom creia que des de feia un any estava fent un viatge per la Polinèsia. Carvalho investiga què ha fet durant tot aquest any, a partir de la seva obsessió per viatjar als mars del sud, on mai va arribar: 'No quisiera ponerme pesado, pero el mito del sur como símbolo de calor y de la luz, de la vida, del renacer del tiempo, aparece continuamente en literatura, sobre todo desde que los americanos descubrieron lo barato que les resultaba veranear con dólares'. (p. 100)

Stuart Pedrell, el protagonista, va ser el constructor del barri de Sant Magí: '... la obra de más envergadura era el barrio de San Magín, un barrio nuevo, de arriba abajo, hasta la última farola.' (p. 50) Aquest barri va ser concebut per ell com un mar del sud de ciment per a la ciutat i ell va ser assassinat allà, en un món real, lluny del somni d'aquest viatge

llunyà. Amb aquesta mort al barri de Sant Magí acaba el misteri d'un any de desaparició.

Los mares del sur denuncia l'especulació urbanística en la construcció dels barris de l'extraradi de Barcelona. Manuel Vázquez Montalbán sempre va estar molt atent al tema de la geografia urbana i de l'especulació que genera. *Los mares del sur* està escrita en el moment de la transició, quan la burgesia, després del proteccionisme franquista, tenia por del que podia succeir, per desconeixement del que era la democràcia a Espanya. Stuart Pedrell és el producte d'aquesta burgesia amb sentiment de culpabilitat, que renega de la seva classe social i intenta viure una altra vida.

L'autor creu en la possibilitat que un autor creï un món: no el món sinó un món. Això vol dir construir les ramificacions de complicitat que existeixen en els personatges, les cites, els mites, les referències, els llocs simbòlics, els llocs de memòria. Tot aquest món personal de l'autor aflora de manera lògica en el que escriu. I aquest simbolisme és aquí Sant Magí. Manolo, en el llibre de converses *Geometrías de la memòria*, confessa al seu interlocutor George Tyras: 'Se puede tener un cierto control, pero nunca es completo, pues a continuación llega el lector o el crítico y te encuentran aspectos, dimensiones que se te habían escapado. Pero hasta cierto punto puedes dominar la construcción de ese mundo...' y 'Paralelamente a la memoria, tenemos una gran cantidad de datos y

situaciones personales que hemos asimilado y que constituyen la parte vital a la que recurrimos, a modo de almacén de atrezzo, para construir la novela.’

Sant Magí és un espai ficcional, l’existència del qual només consta a *Los mares del sur*, però inspirat en la realitat. L’autor va usar en la seva creació trets procedents de dos municipis perifèrics: Hospitalet i Bellvitge. George Tyras, un gran especialista en Manuel Vázquez Montalbán, té la impressió que Sant Magí podia representar un joc de sonoritat, capaç d’evocar la imatge, la imaginació, allò imaginari, fins i tot màgic. Perquè, realment, Sant Magí és el sud imaginari de la novel·la, on recalca el promotor amb el seu passatge cap als mars del sud, però un lloc on només s’hi troben illes de ciment...

